

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

UDVARHELYMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET, A SZÉKELYFÖLDI ELSŐ BAROMFITENYÉSZTŐ ÉS MÁSEGYLETEK KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon		FÜZZERKESZTŐK: Dr Gyarmathy Dezső, földbírtokos. Dr Kállay Tamás, orsz. képviselő. Dr Hinderer Fels Ernő, orsz. képviselő. Dr Pál Ernő, ügyvéd. Dr Viola Sándor, ügyvéd. SZÉPIRODALMI FÜZZERKESZTŐK: Fülei Sz. Lajos.			SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. Apróhirdetések sorankint 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések első árszámba szerint. Nyílt-tér sora 1 K. M. kir. postakapcsolatpénztári cheque-számla 10.489. szám.
--	--	---	--	--	---

A székelyegyleti takarékpénztár bünperce.

A székelyudvarhelyi Székelyegyleti első takarékpénztár bünperceben f. hó 18-án reggel fél 9 órakor vette kezdetét a bünügyi főtárgyalás.

Már napokkal előbb minden jegyet lefoglalt az érdeklődő közönség, melynek soraiban most a város és vármegye intelligenciája foglalt helyet. Több intelligens hölgy is látható volt a sorokban, akik rokonszenvvel és érthető kíváncsisággal hallgatták Ugron Gábor minden oldalról kimagasló felszólalásait, tapintatos megjegyzéseit.

Kár volt, hogy eme főtárgyalás pl. nem a vármegyeház dísztermében tartódott meg, amely esetben a karzatok és földszint, még igen sokan megjelenhettek volna. Különben is egy modern igazságügyi épületre már égető szüksége van a város és vármegye törvényszékének s annak létesítése soká nem késhezik.

Ezen bevezetés után rátérhetünk a főtárgyalás menetére, mely azzal kezdődött, hogy Dr Bodolla Gábor kir. törvényszéki elnök megállapította az érdekelte felek jelenlétét. A kir. törvényszék részéről az elnökön kívül Dr Voith Gerő, Dr Harmath Jenő rendes, Mihály János mint pótbíró, Jakab János és Dr Barabási István tvszéki jegyzők, mint jegyzőkönyvvezetők voltak jelen. A közzvádat Csiki László kir. főügyési helyettes képviselte Diemár Károly kir. ügyész társaságában.

A vádlottak közül megjelent: Ugron Gábor kelementelki születésű, 57 éves, budapesti lakos, orsz. képviselő. Védői Edvi Illés Károly, Dr Kovácsy Albert, Dr Siposs Aladár előbbi kíséretében. Embery Árpád kolozsvári születésű, 40 éves, román. kath. főgimn.-tanár. Védője Dr Szacsavay Gyula kézdíváshelyi ügyvéd. Bod Károly selyei születésű 55 éves, ny. ev. ref. koll. tanár. Jánosi Péter csiktusnádi születésű 55 éves, román. kath. főgimn. tanár. Gönczy Lajos kelementelki szül., 52 éves, ev. ref. koll. igazgató. Geisler Lajos désaknai születésű, 74 éves magánzó. Védője Dr Hinderer Fels Ernő ügyvéd, orsz. képviselő. Olasz Gyula ev. ref. koll. tanár, kolozsvári szül., 46 éves. Gáspár Balázs román. kath. főgimn. tanár, 47 éves. Kovács Dániel ev. ref. koll. tanár, magyarhorodói születésű, 41 éves. Varga Sándor román. kath. főgimn. tanár, nagynyujtói születésű, 47 éves. Dr Lengyel József székelykeresztúri szül., 45 éves, vm. tisztviselő. Gál Sándor dobói szül., 41 éves, román. kath. kántor. Nagy Ferenc nagybaconi születésű, 40 éves, vm. nyug. irodatiszt. Papp Z. Endre 31 éves, vaskereskedő és Dr Lengyel József védője: Dr Pál Ernő ügyvéd. Dr Valentsik Ferenc és Ugron János. Részben igazgatók, igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok a csödbjuttott pénztárnál. Dr Vass Lajos ügyvéd pedig, mint helyettes tömeggondnok volt jelen.

A tárgyalási anyag oly nagy, hogy

annak feldolgozására kötetlenre volna szükség. E helyett azonban meg kell elégednünk a rövid és vázlatos ismertetéssel, melyből tömör egész képet kívánunk az olvasó elé tárni.

Ugron Gábor állott először a bírág elé az iratok felolvasása után. Elmondotta, hogy az intézet magasabb szellemi vezetését ő intézte. A technikai részt az igazgatók teljesítették. Fontosabb dolgoknál az igazgatósági ülések intézkedtek. Az utóbi másfél évben azonban hozzá nem fordultak s az addig szokásban volt heti jelentéseket sem küldötték be hozzá. Ennek oka az lehetett, hogy bizalmatlankodni kezdtek vele szemben, holott ő mindig szigorú felügyeletet gyakorolt az intézet ügyeire. A kölcsönöket úgy szavazták meg, hogy neki folyó számlája lévén, az ideiglenes összegekről mindig elismervényt adott saját aláírásával s erre az igazgatók utványozták a pénzt. Év végén aztán a kamatok pontos fizetésével, illetve felszámításával az intézettel elszámolt. A kölcsönök megszavazásánál, melyek az ő ügyeire vonatkoztak, soha sem vett részt, azoknál befolyást nem gyakorolt. A nagyobb összegű hitelt azért vette itt igénybe, mert az intézetnek sok pénze volt s különben is az ő vagyoni viszonyait legjobban itt ismerték.

A felvett összegeket nem tékozte el, hanem jövedelmező befektetésekre fordította. Személyes jövedelme évi 10,000 ft volt. Az almakereki birtokot 200,000 ftért vette s bizonyítani tudja, hogy kihasználás esetén fölös jövedelmet hozott volna. A kölcsönt biztosította s mindazon feltételeket teljesítette, amelyeket elébe szabtak. Hogy a bekebelezés miért maradt el, azt az igazgatók tudják. Katasztrófára nem számított s vagyoni helyzeténél fogva arra nem is volt kílátása. Politikai szerepléséből kifolyólag három esztendőn át folytattak ellene hajszát s példátlan üldözésekben volt része. Számtételekkel igazolja vagyoni helyzetét és ebből kifolyólag jövedelmeit. A hogy a válság a pénztárnál mutatkozott, az intézet vezetősége, tudta nélkül, budapesti bankokhoz fordult és fölkinálták körlevélben az ő adósságainak meg-, illetve átvételét. Erre az intézettel összeköttetésben levő bankok megremültek s nemcsak az ő, hanem a takarékpénztár hitelében is rendület állott be. Ugron mindent elkövetett ennek ellensúlyozására, de folyton támadták és a fővárosi lapokban világgá kürtölték, hogy csödtől kért maga ellen s ezt tiltakozása mellett is háromszor ismételték; nyilván tönkretelési szándékból. Hathatósan védekezni az orvátámadások ellen módjában nem állott. A negyedik évre rá végrehajtást vezetett ellene. Ingatlant a pénztár számára csak a feltétlen szükséges irodahelyiségek miatt vásároltak közgyűlésben történt határozatok alapján. Az igazgatók korlátolt jogait a versenytételek miatt bővítették ki alapszabály szerint. Az intézet által eszközölt ügyletek mind reálisak voltak. A Berde-féle 80,000

ftos betétnek 2 hónap alatt történt visszafizetésétől kezdődött a bizalmatlanság az intézet iránt. Ekkor ugyanis szigorúban vették a törlesztéseket, kölcsönöket ritkán folyósítottak s ebből a rosszakarat tőkét kovácsolt ellenük. Nem ismeri el tehát a károsítási szándékot a magarészéről s tanukkal igazolja, hogy utolsó percig gazdaságát is föntartotta, mert teljes reménységgel bízott az ügyek jobbra fordulásában. Az ügykezelés a legszabatosabb volt és mindent elkövetett az intézet megerősítése érdekében. Felesége váltót is visszatartott volna biztosítékul, de neki a jogtanácsos azt a kölcsön felvételekor kötött egyezség szerint minden megjegyzés nélkül átadta. A 100,000 ftos életbiztosítási kötvényt törvényes felesége és az ő törvényes gyermekei javára kötötte volt. Pletykák merültek fel s azért adta át a pénztárnoknak megörzés végett, de nem biztosítékul.

Később a fizetéseket elmulasztotta és a kötvény érvényessége megszűnt. Ő mint adós, ilyen minőségben nem volt igazgató, valamint ez erkölcsi lehetetlenség is. Az igazgatók saját felelősségükre utványozták s a legközelebbi ülésen eljárásukat bejelentették. Előirt törlesztés nem volt részére, mert folyó számlánál az nem szükséges. Év végén vagy fizetett, vagy váltót adott s ezt elkönyvelték. Azonban, hogy vele szemben minő eljárást tanúsítson a pénztár, azt azért nem szorongathatta. Bünösnek nem érzi magát, mert mindenütt jóhiszeműleg járt el. Az ő ajánlatára történt kölcsönzésekért állja a felelősséget.

Embery Árpád 1896-ban igazgatósági tag, majd Szigethy István halála után igazgató lett. Ugrontól kérdezte meg teendőit. Közben figyelmeztették, hogy egy külön szekrény van, amelyből Ugron adósságairól tudomást szerezhet. Pál Adolf könyvelővel a lepecsételt kulcsokat elővették, a szekrényt felnyitották s kiltűnt, hogy 615,000 korona összegű tartozás teljesen a levegőben lóg. Azonnal megtette az intézkedést a bekebelezés iránt. Azonban az elnök-igazgató csak három hónap múlva adott bekebelezésre alkalmas okiratot, amikor fogantatására Kovács Mór jogtanácsost utasították. Ez február havában történt s többszöri sürgetésére júniusban a jogtanácsos jelentette, hogy a bekebelezés megtörtént. Nagy nehézségekkel küzdött meg s mindent elkövetett, hogy az intézet válságba jutását elhárítsa. Betéteseket keresett és ő maga is 52,000 K-t meghaladó összeget tett be különböző címeken. Ez augusztusban volt. Szeptemberben még jobban megrohanták a pénztárt. A mikor majd mindenki elhagyta, akkor is az élén állott ő s teljes bizalommal küzdött az áradat ellen. Ekkor felutaztak Budapestre. Egy miniszteri tanácsoshoz utasították, a kinek nevét köteles diszkrecióból e'hallgatja. Ez az ur azt mondotta, hogy ha Ugron Gábor érdekelve nem volna, akkor segítenének, de így a

kormányának érdekében nem áll ötöt kimenteni; habár tudják, hogy az igazgatóság tagjai nem hibásak. Az Ugron-féle adósságokból rendes körülmények között semmi kár nem származott volna a pénztárra, sőt ha a csödtől mesterségesen elő nem idézik, károsodása egyáltalán senkinek sem történhetett volna.

Bod Károly igazgató ismerteti az 1893-ban keletkezett Ugron-féle 100,000 ftos kölcsön történetét s kijelenti, hogy Ugron Gábornak vagyoni helyzete körülbelül 1 millió 200,000 K-ra mehetett s így teljes nyugalommal adhattak kölcsönt részére. Mindenben gondosan jártak el. Dr Valentsik Ferenc megválasztott igazgatósági tagja volt a pénztárnak, de hogy részvényt tett-e le, nem tudja. A könyveléssel nem foglalkozott ő, mint igazgató s azt nem is tartotta kötelességei közé valónak. Szakértő nem volt s tudva semmit sem mulasztott el. A bukást meglepetéssel hallotta és el sem tudta képzelni, hogy az valaha bekövetkezhessen.

János Pál 1884-től 1894-ig felügyelő biz. tag és 1901-ig igazgatósági tagja volt a pénztárnak. Ugron kölcsönjeiről nem tudott s arról csak 1901-ben értesült. 1893-ban szavaztak meg kölcsönt s közben az igazgatók saját hatáskörükben utványoztak apróbb összegeket, de ezek az ellenőrző naplóba bejegyzésre nem kerültek. Különben ő jóhiszeműleg bízott. 1897-ben 12,700 forintot könyveltettek el vele s ő beírta anélkül, hogy utána járt volna. Nincs tisztában, mikor készítették a mérleget s abban feltüntetve sem volt Ugron adóssága név szerint. (Ugron megmagyarázza a bankoknál szokásos mérlegkészítés módjait. Bod pedig kétségbe vonja, hogy János a dolgokról nem tudott volna.) Gönczy Lajos 1877-től felügyelő és 1884-től igazgatósági tag volt a pénztárnál. 1893-ban jelen volt a 100,000 ftos kölcsön megszavazásánál. Rövid időre, 2-ik helyen való betáblázásra, oly kikötéssel szavaztak meg, hogy 100,000 ft-nál több, megelőzni nem fogja. Ugy tudta, az összeg ki is fizetődött, a bekebelezést az üzletvezető igazgató intézte. Azt hitték, minden rendben van. 1901. február havában Embery igazgató és Dr Kovács Mór jogtanácsos mondták, hogy 600,000 K-t be kell tábláztatni s javaslatukat úgy terjesztették be, hogy három birtokra megosztva tábláztassák, mert az igazgató-elnök másképp nem engedí és így is eléggé biztosítva lesz. Ezt tudomásul vették. 1901. szeptemberben és októberben az intézet fizetéseképtelen lett, de reménykedtek a felszámolás eredményében. Ugronné váltót, hogy kiadták volna, később az után hallotta.

Olasz Gyula 1892-től egészen a bukásig volt az intézetnél. A 100,000 ftos kölcsön megszavazásánál nem volt jelen. De amikor értesült róla, akkor sem érezte szükségét az ellenállást foglalni, mert biztosítva látta Ugronnál. Ugronné váltóiról nem tu-

dott s mikor azt hallotta, hogy kiadták, a jogtanácsos azzal nyugtatta meg, hogy is elévültek és semmit sem értek. Igazgatósági ülésen megbeszélés tárgya nem volt. (Embery a váltókról felvilágosítást ad, mely szerint a váltók külön kasszában voltak s valószínűleg a főkönyvelő adta oda a jogtanácsosnak.)

Geisler Lajos, ki kezdetől igazgató volt, azon kérdésre, hogy megértette-e a vádat, mely szerint szándékosan közreműködött a takarékpénztár hitelezőinek megkárosítására s így a család bukás előidézésében részes — nagy felindulással kiáltja az elnök felé:

— Szemtelen rágalom! Egy szó sem igaz!

Az alig csoszogó 74 éves agastyán védője Dr Hinlédér Fels Ernő adta meg a választ ezen szokatlan és nagy derűtséget keltett kifakadásra. Orvosi szakértők kiküldését indítványozta. Csiki László közzvándló is hozzájárulván, a kir. törvényszék Dr Mezei Ödön és Dr Ráczkői Samu törvényszéki orvosokat kirendelte az öreg „bűnös” megvizsgálására.

Az elnök kérdezni próbálja tovább is az öreget, aki izgatottan felelget. Arra a kérdésre, hogy tudja-e miért bukott meg a takarékpénztár, azt feleli:

— Tudja a Krisztus! Nem emlékszik, hogy szavazott volna Ugronnak kölcsönt.

Majd szünet következett s ezalatt Dr Mezei beszélgetett Geislerrel a hallgatóság derűtsége között.

Gáspár Balázs kihallgatása történt meg szünet után, aki 1894-ben a felügyelő bizottság jegyzője, majd az igazgatóság tagja volt 1901. júliusig. Kijelenti, hogy Ugronnak kölcsönt nem szavazott, sőt mikor a Dobogófürdőnek a jelzőlog alól való kibocsátása került szóba, az ellen erősen tiltakozott. Mikor megválasztották, Bod Károly aligazgatóhoz ment, hogy teendőiről informálja, aki Kovács János akkori felügyelő bizottsági elnökhöz utasította. Kovács azt mondta, hogy a jkvét kell vezesse. A pénztárt mindig rendben levőnek találták. Bartha Károly pénztárnok még sokszor rossz néven is vette, hogy különösen ő részletekben vizsgálta az ügyeket. Amint így felügyelték a dolgokat, a Wertheim szekrényben egy nagyobb borítékon különböző összegekről volt feljegyzés, de ő azt hitte, hogy az Ugron Gábor tulajdona s azt úgy is számolták be a többi készpénzzel. Az adósság telekkönyvi biztosítását sürgették és Embery azt mondta, hogy minden jól van. 1901-ben sok kellemetlensége volt és lemondott.

Ezután Geisler ügye került sorra. Mezei dr kijelentette, hogy idült gerincgöngy bántalmakban szenved és így Geisler mai napon nem beszámítható. Csiki főügyész-helyettes erre a vádat elejtette és a kir. törvényszék Geisler ellen az eljárást beszüntette. Geisler bácsi pedig „Jócsakát kívánt” és boldogan elcsoszogott.

Kovács Dániel 1893-tól felügyelő bizottsági, majd igazgatósági tag volt végig. Ami rendelkezésükre állt a pénztárnál, mindent megvizsgált. Ugronnak ideiglenes kölcsönei még 1893-ban voltak, olyanok, melyek időközben kifizetődtek. Nem tartották helyesnek, hogy az utalványok készpénzzel elszámoltassanak, de beleenyugodtak, mert Ugron vagyoni helyzete szilárd volt. A céduláknak nyomát közvetlenül nem látta a könyvekben. A mérleg pontosságát helyesnek találták. Az intézet bukását a bizalmatlanság idézte elő, amikor egy hónapban háromszor is hirdették a lapok, hogy Ugron csődöt kért maga ellen.

Csiki László főügyész helyettes indítványára a kir. törvényszék elhatározza, hogy a tárgyalás a következő naptól reggel 8 órakor kezdődik s tart d. u. 2-ig.

* * *

A második napon ugyanazok voltak jelen a kir. törvényszék részéről s mikor az elnök a könyvszakértő megérkezését is bejelentette, a közzvándló sajnálattal veszi, hogy már az első napon nem volt ott a szakértő. Varga Sándor 1893-tól 1897-ig volt a felügyelő bizottság tagja. Elmondja részletesen, miképpen ejtették meg a havi pénztári vizsgálatokat. Ugron ideiglenes kölcsöneiről nem tudott. 1898-ban hallott a 100,000 frtos kölcsönről, mikor Csiksomlyón a püspöknek és a státus-referensnek jelentette, hogy Ugronnak nagyobb kölcsönei vannak s tőlük utasítást is vett az ő kezelése alatt levő pénzek felmondására. Azonban Kovács János felügyelő bizottsági elnök, aki telekkönyvvezető és így szakember is volt a vagyoni becslésekben, teljes biztonságot nyújtott s kijelentette, hogy a lehető legnagyobb biztosíték van azzal szemben. S ezen kívül Ugronné is váltókat írt alá. A váltókat forgalomba azért nem hozzák, hogy a kincstárnak nagyobb összegeket kellene fizessen. Parkodott minél előbb a pénztártól megszabadulni, mert eleitől fogva kedvetlenül vett részt annak ügyvitelénél. Szigethy beszélte rá annak idején, hogy megjelenésenkint 2 frtot kapsz az is jó lesz dohányra. A mérleg helyes kellett legyen, mert min dig talált számszerűleg. Bűnösnek magát nem érezheti, mert arra okot nem szolgáltatott.

Dr Lengyel József 1894-ben lett felügyelő bizottsági tag s úgy emlékszik, egy ülésen részt is vett. Akkor kérdezte meg teendőit és mikor látta, hogy nem ért hozzá, lemondását azonnal bejelentette. Ugron is emlékezik Lengyel lemondására s azt ki is jelentette a tárgyalás rendén.

Gál Sándor 1899-ben lett felügyelő bizottsági tag. 1901-ben pedig f. ü. b. alelnök 1901-ben indítványozta a közgyűlés összehívását. Társai azonban időszerte nem tartották s e miatt ő lemondott. Mérélet helyesnek találta.

Nagy Ferenc 1900 tavaszán lett f. ü. b. tag Szakértő nem volt, de az előmutatott adatok alapján helyesnek találta a számadásokat.

Dr Várentsik Ferenc az ellene emelt vádat alapatlannak nyilvánítja, mert ő valójában semmiféle vezető tagja nem volt a pénztárnak. 1897. egy iratot kapott, hogy igazgatósági tagnak megválasztották s legalább egy részvényt helyezzen letétbe. A megválasztást el is fogadta volna szívesen, de részvényt nem kapott, mert azok akkor 130 frton jó papírok voltak s mindenki örült, ha megtarthatta. Cégjegyzési jogosultságot sem nyervehetett e miatt és így felelősséggel nem is tartozik. Annyira megtartotta a formát, hogy még az igazgatóság asztalához sem ült, hanem a jogtanácsos háta mögött foglalt helyet s mikor az ott nem volt, telekkönyvi ügyekben felvilágosítással szolgált. Helyébe aztán Lukácsffy Eleket hívták be. A mérleget az aligazgatók állították össze s a közgyűlés elfogadta. Hibásnak azonban őket azért sem tartja, mert a legutóbbi időben is 20 ezer K tiszta nyeresége volt a pénztárnak és a mérleget a kir. törvényszék is jóváhagyta. Ha hiba volt, miért nem szólt közbe a törvényszék? A bukást egyedül az Ugronnál levő kölcsön okozta. (Ugron Gábor elismeri, hogy Várentsik fungens igazgató nem volt).

Ugron János aligazgató 1898-ban nyert megválasztást és április 1-én foglalta el állását. 1901 november 1-ig töltötte be tisztét, amikor országgyűlési képviselőnek választatván, lemondott. Az ügyvezetést Szigethy István végezte. Az intézet szilárd volt, Ugron Gábor váltóit külön szekrényben kezelték s azokról Szigethy kiterő feleleteket adott, bizonyos titkolódzási rendszer uralkodott. Szigethy halála után a váltókat a pénztár szekrényébe helyezték. Ugron Gábor vagyoni helyzetét ismerte.

Személyes hitele óriási volt, úgy hogy az osztrák-magyar banknál is az ő személyes obligójával forgatták a váltókat. Mulasztás ötlet nem terhel, mert Magyarországon senki sem gondolt arra, hogy Ugron vagyoniilag megrendüljön. A bankot Tauszik B. Hugó is megvizsgálta 1898-ban és 30,000 frt hitelt nyitott visszleszámtolásra.

Majd ismét Dr Várentsik szólalt fel a szünet után és azt fejtegeti, hogy ötlet igazgatósági tagnak nem is tekintették. (Embery szintén így nyilatkozik. Bod igazgatósági tagnak tekintette, mert helyettes jogtanácsosról nem volt szó. Olasz a részvény keresésről tudott, de részvényt Várentsik nem kapott. Gönczy tévedésnek tartotta a behívást.)

Ezután Csiki László főügyész-helyettes kijelenti, hogy miután Dr Várentsik Ferenc aktív részt nem vett a tanácskozáskorban s ezt bizonyítotnak látja, a vádat ellene elejti.

Dr Kovács Albert védő könnyelműségnek mondja a vád alá helyezést, mire Csiki közzvándló azt mondja, hogy a jkvek tanúsága szerint történt a vádemelés. Sajnálja, hogy a jegyzőkönyvek nem a valóságot tartalmazták. Dr Várentsik közönnel veszi a vádelejtést. Ugron Gábor tanuképp való visszatartását kéri a királyi törvényszék a btprts 323 §-a értelmében az eljárást megszünteti; Dr Vass Lajos csatlakozik Ugron kéréséhez. Az elnök Dr Várentsiket felkéri, hogy mint tömeggondnok foglalja el helyét.

Az elnök kijelenti, hogy most már Puripka és Gertner tanukat fogják kihallgatni. E közben Ugron Gábor betérjeszti 1900-ból jövedelmeinek kimutatását.

Puripka János máv. főfelügyelő, aki annak idején az almakeréki erdőt mint hivatalos szakértő megvizsgálta, eskü alatt vallja, hogy sem azelőtt, sem azután oly alkalmas faanyagot talpáknak nem találtak, mint az Ugron által szállított minőség volt. A tölgyfákon kívül 420 000 koronára becsüli az 1893-ban ott volt faértéket. Betérjeszti a máv. kötött szerződések hiteles másolatait.

Gertner János hírlapíró, Csávolszky Lajos házfelügyelője mint tanu eskü alatt bizonyítja, hogy 1894-ben Csávolszkyknak 7 millió 180,000 frt vagyona és 3 millió 500,000 frt adóssága, a bankgyűlésnél pedig 1899-ben 50,000 frt személyi hitele volt s Budapesten a Hajtsár-ut 19. szám alatt ma is háza van.

Paschek Viktorné tanu, mint a pénztár irodavezetője és az igazgatóság jegyzőkönyveinek vezetője soha semmi szabálytalanságot nem észlelt. Leltár összeállításánál segédkezett. Mikor a felszámolásról határozat történt, azután betéteket nem fogadtak el. Esküt tesz vallomására.

Pál Adolf főkönyvelő 1880-tól egész a bukásig volt alkalmazásban. A könyvelésnél a beállított kettős könyvviteli rendszert követte. A váltóknál a borítékos rendszert használták. Az Ugron által pénz ellenében adott bonnokat készpénz gyanánt kezelték és év végén rendszeresen leszámolták hét-nyolc százalékos kamattal felszámításával. Ily kölcsönt ő maga is vett fel Ugron megbízásából a pénztártól. Embery aligazgató átadta neki a váltókat és ő elhelyezte a főkasszába, melynek kulcsai nála és a pénztárnoknál állottak. Nem emlékezik rá, hogy a jogtanácsosnak ki adta át a váltókat. Augusztusban vette észre a pénztár helyzetét Esküt tesz vallomására.

Szöllősi Samu tanu Ugron Gábor vagyoni helyzetéről tett kedvező nyilatkozatokat eskü alatt.

Ezzel a második napi tárgyalás is véget ért.

* * *

A tárgyalás harmadik napján tanu-vallomások és szakértői vélemények kerültek sorra. Tizenhat tanut és szakértőt hallgattak ki, kiknek val-

lomása a következőkben nyer kifejezést:

Szabó Gábor a Székelyegyleti Takarékpénztár betéteinek kezeléséről nyilatkozik, mint aki 1899, illetve 1901-től kezdve pénztárosa volt az intézetnek. Kinyilatkoztatja, hogy a betétek kezelése körül semmi szabálytalanság nem fordult elő. A tartozási okmányokat az igazgatói szobában külön kezelték és hanyatlásnak nyoma csak a csőd előtti 2—3 hónap alatt volt észrevehető. Szerinte a hanyatlásnak oka az volt, hogy a betétek rohamosan követelték vissza betétjüket s az intézet ezt nem volt képes elviselni. Szóba került a váltók kezelése is, amelyre vonatkozólag azt állítja, hogy azok szintén az igazgatói szobában állottak egy wertheim-szekrényben, a melynek kulcsát két aligazgató kezelte. Volt egy kulcs, mely le volt pecsételve, de erről közelebbi dolgokat nem tud. A váltókat rendszeren vizsgálták át a felügyelő bizottsági tagok. Rendszeres kölcsönt az utóbbi időben nem adtak ki, de ez nemely esetben már előzőleg is megtörtént. Mikor pedig a bank ügye hanyatlásnak indult, akkor sem tagadták meg a hitel kifizetését és csupán a fizetési határidő kiolását kérték. Vallomása abban összpontosítható, hogy a bank ügyeinek vezetésében nem történtek visszaélések. Azután az akadályozva levő Tauszik B. Hugó vallomását olvasták fel, amely szintén a szabálytalanságok kizárását okozza.

Koncz Ármin vallomása annak megvilágítására szolgál, hogy volt eset rá, mikor kisebb üzleti váltók egy nagyobb váltóba lettek összevonva. Vele is megtörtént, hogy kisebb váltói kicserélésére egy nagyobb váltót adott az intézetnek s a különbözetet (120 v. 130 frt) neki visszafizette, amely alkalommal Ugron Gábor egy levelet intézett Ugron Jánoshoz, amelyben kijelentette, hogy Ugron Jánosnak a kölcsön ilyenmü convertálására nem volt joga, hiszen nem is volt felhatalmazva az üzlet vezetésére. Ezen állítással szemben felszólal Ugron Gábor és kinyilvánítja, hogy ez a levél nem dorgatorium volt, hanem csak utasítás és nem is azért volt írva, hogy Ugron Jánost a ténykedéstől elvonja, mivel ez alapszabályellenes volna, csupán azért, hogy levélíró az összesített nagy váltókban nem látott elég biztosítékot; Koncz fentartja állását, mire elnök a szembesítést rendeli el és Koncz esküvel erősíti meg a vallomását.

A továbbiakban Ugron Gábor birtokainak kezeléséről van szó, annak a csőd előtti állapotáról és a törvényszék megadja a jogot Ugronnak, hogy a tanukhoz közvetlenül intézen kérdéseket.

Soó István szerint a birtok bethlenfalvi része jól volt kezelve. A téglagyár tervszerűen és célirányosan vezetve, az erdők kihasználása okzerű és tudatos. A gazdasági eszközökben nem volt hiány az utóbbi években, sőt szaporodás. A bethlenfalvi, fenyédi, kadiacsfalvi és tibódi birtok a tejjgazdasággal együtt 10—11 ezer forintot hajtott évente.

Fábián József a téglagyár tervszerű vezetését bizonyítja. Szóvá teszi, hogy az utóbbi időben kb. millió téglát és 5—600 000 cserepet látott a gyár körül. A gőzgépek jó karban voltak. A fűrésztelepért Teichner évi 10,000 frt bért fizetett.

Balázs Dénés gazdatiszt szintén a birtokállományra nézve hallgattatik ki és vallomása Soó Istvánéval teljesen megfelel. Pótlólag felemlíti, hogy mikor a birtok el lett árverezve, csak 30 százalékat kapták meg a valódi összegnek.

Pap Lajos gépész a gazdasági gépek jókarban tartását és szaporítását említi fel. A téglagyár és fűrésztelep értékét körülbelül 11,000 forintra becsüli, mely összegnek felet sem adták meg az árverésen.

Dávidovits Bernát községi jegyző

az Ugron által benyújtott és az almakeréki birtokról szóló becslési kimutatást helyesnek és igaznak ismeri el. Az almakeréki birtok e szerint 1.270.787 K 40 fillért képvisel. Védőügyvéd erre vonatkozólag kívánja a becslési kimutatás felolvasását, közzétételét ellenzi, minek folytán a törvényszék határozathozatalra visszavonul.

Határozás előtt elnök felteszi a kérdést, hogy Kovács János és Jorger János, kik a szakértői véleményt aláírták, életben vannak-e, mire a védelem eláll a felolvasástól.

Wolf Mihály szintén elismeri, hogy a mi bizonyítványban van, az igaz és lelkiismeretes és ő is magáévá teszi. A birtok mindvégig gondosan volt kezelve, s még a végrehajtás alkalmával is olyan állapotban volt, mint azelőtt.

Ember János. Az almakeréki birtok br. Szentkereszt Pál vette meg egy 150 tagból álló szövetkezettel együtt, s a báró ebből 704 holdat kapott, mivel így egyezett meg a szövetkezettel.

Megerősíti vallomását Groz Mihály is, ki szintén tud a birtok eladásáról, valamint az előzőleg Gertner által is említett és Dánostól Almakerékig terjedő vasutról is, melynek építése kb. 50—60.000 ft volt.

Borger János az almakeréki birtok nagy termelő képességéről és jó berendezéséről szól. Értéke szerinte a becsértéket is meghaladja.

A Gróz vallomása után 10 percnél szünet következett, melynek elteltével Veste Dánielt hallgatták ki. Elmondja tanu, hogy az almakeréki birtokot egy szövetkezet vette meg, s a mikor a saját részére szerzett földet eladta, 30.669 K 67 fillérrel kapott többet, mint a mennyi a vételár volt.

Id. Balázs Lajos és Farkas György nem jelentek meg, de nem is ragaszkodtak ezeknek kihallgatásához.

Ifj. Rozman Jakab, valamint Sándor Lajos is szintén a jól vezetett gazdálkodást, a marhaállomány bőségét, a marhák finomságát és az istállók tömött voltát teszik szóvá, míg Kovács János újra a becslés helyességéről beszél. Utánna Ugron benyújtja azon jószágainak kimutatását, melyekre tanu nem hívhat, mire Dr. Várentsik Ferenc tömegmondok, mint tanu a csődtömeg állásáról szól és bejelenti, hogy mik folytak be az eladott ingatlanokból. Az ingatlanok egy kivételével eladottak, a követelések befolytak, kivéve a behajthatatlanságokat, melyek összege 44.000 K. Ezekben nincs benne a Csávolszky elleni, mely 30.000 K és az Ugron elleni 610.248 K, melyek szintén behajthatatlanok. A csődtömeg egyéb követeléseit jók, azonban hátráltatja a csőd befejezését a székeskeresztúri borkereskedő társasággal folyamatban levő per és jelen bünper. Az összes I. osztályú követelés a csődből kielégített. A II. oszt. visszleszámitoló bankok szintén kielégítettek. Jelenleg a csőd készpénze 51.000 K. A betevők az első felosztásnál betétjükből 25 százalékot, a II-nál 10 százalékot és a III-iknál szintén 10 százalékot kaptak vissza.

Ezután Ugron Gábor ingatlanai tklvi állapotának ismertetése következik, mely alkalommal kitűnik, hogy a tklvben felvett terhek nem mind állanak fenn, mint a Müller-féle követelés stb., melynek megállapítása után, az idő letelte miatt, elnök holnapra tűzi ki a tárgyalás további folytatását.

A politikai helyzetről.

A király nem enged.

A rend és szabadság szerencsés egyesülése idezi elő a nemzetek jólétét. Királyunk úgy mondják, a rendszeret mintaképe, de nézetem szerint ő Felsége és közvetlen kör-

nyezete a rendet úgy értelmezik, hogy ők gondolkodnak, mi pedig engedelmeskedünk, ők teszik szabadon azt, amit egyéni érdekek jónak lát, mi tesszük azt, amit rendelnek, habár az megsemmisítésünkre vezetne is.

A Fejerváry kormány megbukott, részint eredendő büne, részint közjogi tudatlansága folytán, de leginkább elősegítette bukását a nemzet és vezetőinek a koalíciós vezérbizottságnak szoros összetartása. A törvénytelen kormány alkotmányunkat, szabadságunkat, vele a rendet veszélyeztetette és nemzeti jólétünk sirját ásta. De szerencsére a nemzet aléltságból felébredett, nem engedte szemét bemázoltatni mocskos röpiratokkal, figyelemre sem méltatta e bünbe született, erkölcsi pocsolyában nevedett, megvásárolt írók szennyes eszmeszüleményeit, nem hallgatott Tisza, Fejerváry, Kristóffy szíren hangjaira, hanem nap-nap után nyilatkozott a törvényeinken ejtett gyalázatos erőszak fölött, követelte e rendszer bukását és megtagadott tőle minden támogatást.

Közállapotot fenyegető veszély kétségkívül jó indok, hogy bizalomra méltó tisztviselőnek terjedt hatalom adassék; de szintén helyes ok, oly tisztviselőtől, ki szívéből ellensége a hazának, elvenni a hatalmat. Királyunk felismerte a fenyegető veszélyt, de különben is családi tradíció, hogy a viszonyok kényszerhatása alatt a nép kívánatait szokta teljesíteni, ha az fenyegető hangon nyilatkozik, a Fejerváry kormány lemondását elfogadta, jobban mondva a kormányt elejtette.

De ez a király részéről csak részleges engedmény, a nemzet pedig csupán egy lépéssel közeledett céljához.

A király — hír szerint — mielőtt a koalíció vezérbizottságával tárgyalna, az alkudozások nagy mesterét Széll Kálmánt vette igénybe, aki mostanában megint sűrűn cserél eszmét a vezérférfiakkal. Ha vele nem sikerül, ami bizonyos, megkísérli Szögyény-Marich Lászlóval, majd a reakcionárius főúrral gróf Zichy Jánossal, a trónörökös kegyelt emberével, mert kijelentése szerint a király bizalmát teljesen bíró egyént biz meg kormányalakítással.

A király törekszik kormányt alakítani a rend kedvéért, de csak úgy felállítani e rendet, mint volt eddigi uralkodása alatt, szabadságunk, alkotmányunk semmibe vevésével, ő csak engedelmes kormányt és nemzetet akar és lát, csak papiros alkotmányt tűr meg, minő a 67-es rendszer. Eddig meg és nem tovább Reménykedik még mindig a 67-esek kijavításában, erre mutat, hogy a szabadelvű párt a napokban küldött ki külön bizottságokat pártprogram megállapítására és a párt megszervezésére.

A nemzet még nem tett kellő seprést, de előreláthatólag a közel jövőben megteszi. A koalíciós vezérbizottság addig is szilárdan ki fog tartani alkotmányunk, törvényeink épségben tartásáért. A nemzet követeléséből nem engedhet egy vonalat sem, mert a lehető legcsekélyebb követelések ezek, melyek szaradságát biztosítják. Már pedig a rend és

szabadság szerencsés egyesülése idezi elő a nemzetek jólétét, ami mindnyájunk főtörökvése.

Törvényhatóságunk.

A mig az udvar és környezete mindent elkövet a nemzet puhítására és az udvar fénykörében süt-kérezők pedig a megalkuvásra, addig a nemzeti öserő, a vidék minden ponton rendezkedik a nemzeti ellenállás megerősítésére, mert olyakut, a mely a nemzetnek önállását s szabadságát legkevésbé is sért-hetné, egyáltalán nem fogad el.

A nemzeti buzgalom, ha le lesz fojtva, kitör előbb-utóbb és első sorban azokat sepr el, személy válogatás nélkül, kik azt mesterségesen igyekeztek leszorítani, mert személyek bukhathatnak és kell is bukhannak, de az elvek örökre fenmaradandók.

Törvényhatóságunk szintén kivesszi a részt, 18-án tartott rendkívüli közgyűlésében az ellenállást kimondó s a belügyér által megsemmisített határozatát, a 45-ös bizottság javaslatára, kinek tolmácsolójá Dr. Lukácsffy közjegyző volt, fentartja, az alispánnak erre vonatkozó felirat tudomásul veszi, felirati jogával csak az alispáni felterjesztésre vonatkozó leirat után el.

Szilágymegye, Szatmár, Nógrád, Moson, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, és Abaujtona vármegyéknek a nemzeti ellenállásra vonatkozó, hozzánk is megküldött határozatait, tekintettel arra, hogy megyénk hasonló szellemben nyilatkozott, tudomásul vettük.

Eltérés csupán Gömör, Kishont vármegye törvényhatósága átiratánál volt, mely törvényhatóság a koalíciós vezérbizottsághoz, a törvényen kívüli állapot megszüntetése tárgyában felirni javasolja. Törvényhatóságunk Dr. Gyarmathy javaslatára, tekintettel arra, hogy a koalíciós vezérbizottság eddigi működésében teljesen megbizunk és jövőre sincs ok ezen bizalmunkat megvonni, a felirat pedig zavarólag hatna eljárássára, Gömör, Kishont vármegye átiratát egyszerűen tudomásul vesszük.

Egyetlen lényeges pontja volt még közgyűlésünknek az, hogy a 45-ös bizottság által a tisztviselők kártalanítása érdekében vállalt vagyoni felelősségeért, a törvényhatóság szavatosságát kimondotta.

Zeysig-ügy.

Zigány Árpád vizsgálati fogságban van, mert a vádtanács tart attól, hogy Zigányt a Baneth Sándor példájára megszöktetik.

A berlini nyomozat a valót mindjobban deríti fel, melynek szálai a Fejerváry kormányig vezetnek. A nyomozat szerint e röpirat szerkesztésénél, terjesztésénél főszereplők Lakatos László, Fekete József hírlapírók, a kormány fizetett egyénéi. Baneth Sándor fordítónak pedig lakótársa Róbert Jenő, igaz néven Dr. Kovács Jenő, Tisza István lapjának, «Az Ujság»-nak berlini levelezője vitte ki. Rábizonyult, hogy a megvesztegetéseknél főszerepet vitt Rudnay Béla rendőrfőkapitány és Bérczy rendőrtanácsos. Kik nem rettennek vissza a leggyalázatosabb eszközöktől sem, mert államügyek alatt tetartóztatták Zigánynak védő ügyvédét, Dr. Halmay Elemért, házánál kutatásokat tartottak, így akarva a reájok esetleg kompromittáló iratokat kézhez kapni.

Halmay érdekében az ügyvédi kamara tette meg a szükséges lépéseket, hogy e Muszkaországba illő gyalázatos eljárást, a személyes szabadság és a védő jogának ily merész megsértését megtorolja.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium ügyvezetője Bocskay István székeskeresztúri állami tanítóképzőintézeti segédtanárt a temesvári áll. tanítóképzőintézethez és Keszler Károly temesvári állami tanítóképzőintézeti segédtanárt a székeskeresztúri tanítóképzőintézethez; az igazságügy-minisztérium vezetésével megbízott ügyvezető pedig Gergely Ferenc helybeli törvényszéki és Dr. Barabási István járásbírói aljegyzőt kölcsönösen áthelyezte.

— **Rágalmazó főispán.** Deák László brassói bírósági végrehajtó — mint egyes lapok írják — Gróf Haller János, háromszékvármegyei főispán ellen rágalmazás címén pert indított. A főispánt vád alá helyezték s közelebbről törvényt ül fölötte a bíróság.

— **Halálozás.** Kriza Sándor és neje Barabás Anna homoródalmási igazgató-tanító, illetve tanítónő 6 éves kis leánykájá folyó hó 13-án a szülők és rokonok nagy bánatára meghalt. A megszorodott szülők fájdalmában mi is részvételt osztunk.

— **A legyilkolt székek emlékoszlópa.** Száznegyvenegy esztendeje mult az idén januárban a siculici-diumnak, a mádalfalvi veszedelemnek, amikor Bukow Adolf lovassági tábornok, Erdély katonai főparancsnoka ágyúval lövette Mádalfalvát és a szabadalmaikat féltő, az állandó katonáskodástól huzódó székek között 186-ot lemészároltatott. A véres esemény emlékére most közadakozásból oszlopot állított Csik-megye törvényhatósága a siculici-dium vértanuinak sirjánál Mádalfalván. Az oszlopot díszes ünneppelel avatják föl október 8-án délelőtt 10 órakor. Az ünnep programja a következő: a) délelőtt 10 órakor tábori mise, mondja Murányi Kálmán főesperes-plébános, b) himnusz, előadja a csiksomlyói róm. kath. főgimnázium, a tanítóképző-intézet ifjúságából és a csikszeredai dalkörből egyesített énekkar, c) megnyitó beszéd, mondja Györgypál Domokos dr. országgyűlési képviselő, d) nemzeti zászló, előadja az énekkar, e) Óda, írta és szavalja Zsögön Zoltán képzőintézeti tanár; f) szózat, előadja az énekkar.

— **Iparosaink figyelmébe.** A helybeli állami ipari szakiskolában folyó évi október hó 4-ével az ipari számvétel, könyvvitel és üzleti levelezés gyakorlati elsajátítása céljából 6 óra terjedő ingyenes tanfolyam szerveztetik. Az előadások szerdán és pénteken a szakiskola elméleti termében este 8—9 óráig tartanak meg. A tanfolyam hallgatói látogatási bizonyítványt nvernek. Reméljük, hogy a korrál haladni kívánó iparos mestereink és segédeink nem mulasztják el a kedvező alkalmat, e téren is gyarapítani, kiegészíteni ismereteiket. Jelenkezhetni a szakiskola igazgatóságánál, vagy a tanfolyam vezetőjénél: Spallier József tanárnál (lakik: Árpád-utca 33. szám.)

Politikai felelős szerkesztő:

Dr. Hinléder Fels Ákos.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

468—1905. végrh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. törv.-széknek 1905. évi 3827/p. számú végzése következtében Dr. Papp Ferenc ügyvéd által képviselt Müller Adolf se-

Betegh Pál
szerkesztő

gesvári lakos javára Szöcs Dávid és társai abásfalvi lakosok ellen 1200 K s jár. erejéig 1905. évi aug. hó 28-án foganatósított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 2712 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: I. Szöcs Mihálynál 2 ló, 1 szekér, 2 lóhám, szena és 1 sertés 5 malacal. II. Szöcs Dávidnál 2 ló, 1 szekér, 2 lóhám, szena és 1 bivaly. III. Deák Andrásnál 2 ló, 1 szekér, szena és 2 lóhám. IV. Deák Mihálynál 2 ló, 2 szekér, szena és 2 lóhám. V. Csoma Istvánnál 2 ló, 1 szekér, 2 lóhám és szena. VI. Szász Istvánnál 2 ló, 2 lóhám és 1 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1905. évi V. 53-2. sz. végzése folytán 1200 K tökéltetés, ennek 1905. évi január hó 28. napjától járó 6 % kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 168 K 4 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Abásfalván alpereseknél leendő eszközölésére 1905. évi október hó 2. napjának délelőtti 9 órája határidőül kütetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfog-

laltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1905. szept. 16. án.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

6816—1905. szám.

HIRDETMEŊY.

Udvarhelyvármegye igazoló választmánya a folyó évi szeptember hó 15-én tartott ülésében az 1906. évre érvényes legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét összeállította s annak egy példányát 15 napi közszemlére való kitétel végett hozzám állította.

Erről érdekelteket azzal értesitem, hogy a névjegyzék mártól kezdődőleg folyó évi október hó 2-ig a vármegye főjegyzői irodájában közszemlére lesz kitéve s az a hivatalos órák alatt betekinthező.

Székelyudvarhely, 1905. szept. 16.
DAMOKOS alispán.

Szám: 969—905. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykereszturi járásban Martonos köz és székelylyel megüresedett korbabai állásra ezennel pályázatot nyitok, mi-

nek folytán felhívom az érdekelteket, hogy **folyó évi október hó 15-ig** alólirott főszolgabíróhoz szabályszerűen felszerelt folyamodványukat adják be, mert a később beérkezett folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Javadalmazás: 100 korona rendes fizetés, 40 korona lakbér, 2 korona minden egyes szülésnél közreműködési díj.

Székelykeresztur, 1905. szeptember hó 13-án.

239 1—3 GÁLFFY, főszolgabíró.

Jó minőségű must

hektóliterenként 12 ft, ugyanott 500 hektoliter egy tömegben megvehető. Csemegeszőlő, őszi duráncai barack, rétes alma, postaládánként 1 forint. Előleges pénz beküldése mellett szállít. — Zöld paprika, uborka, paradicsom postaládánként 80 krajcár. Szabó Géza, Csongrád.

Homoródi járás főszolgabírójától.

Szám: 1320—1905. ki.

Hirdetmény.

Homoródklánd képviselőtestületének 21—905. számú határozatát, Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága 372—905. kgy. számú

határozatával jóváhagyván, az Oklánd község által építendő kir. járásbírói irodai helyiség és fogdaépület építési költségeit 46899 K 22 f összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok fogatósításának biztosítása céljából **1905. évi szeptember hó 27-ik napjának délelőtti 9 órájára** Homoródklánd község háza nagytérmeben a járás főszolgabírája nevében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költségösszeg után számítandó s a részletes feltételekben írt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat kitűzött nap délelőtti 9 órájáig alólirott főszolgabíróhoz annyi-
val inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Képviselőtesület fentartja magának a jogot, hogy ajánlattevők között szabadon választhasson.

A szoban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek nevezett főszolgabírói hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

H. Oklánd, 1905. évi szept. 10.

SZABADY TIVADAR,
230. 1—3 főszolgabíró.

HÁZELADÁS. A várutcaban az 5. számú ház, melyben 3 szoba és 1 konyha van, szabad kézből 7000 koronáért azonnal eladó. Értekezhetni ifj. Bodroghy Györgyné tulajdonosnál (Sósfürdő). 236 3—1

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye.)

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80 000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsradoncokban készlet egy millió.

Gledicia legjobb kerítés növényben, készletünk egy millió.

Akácia erdősítésre alkalmas, készletünk egy millió.

Diszcserejek sétatér, magános fák.

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. 211

FONOCRÁF ÉS GRAMOFON
Helyszűke miatt fonográf és gramofon tetemesen lecsökkent áron eladó. Betegh Pál és Társai könyv- és papírkereskedés Székelyudvarhelyen.

Fűszer, porcellán- és üvegkereskedés!

Családhasznosító a Borhegyi borviz!

— Ürögenként csak 8 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epevezeték rendellenességeiben, az epekövek eltávolítását szembe-
tűnően könnyíti, a felhurut minden nemében, a nyálkás aranyban, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyúti, gőrvé- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári
SZENTPÉTERY GERGELYNÉ,
Székelyudvarhelyt

HIRLAPOK, FOLYÓIRATOK, ZENEMÜVEK

és bármely más irodalmi munkák eredeti áron, minden költség felszámítása nélkül való beszerzését a leggyorsabban és legpontosabban teljesíti

Betegh Pál és Társa könyvkereskedése
Székelyudvarhely.

KÉPES LEVELEZŐLAPOK

nagy választékban és feltűnő jutányos áron állanak a nagydemű közönség rendelkezésére.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Székelyudvarhelyt

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszmunkák, valamint cimetáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szószékeket stb. kiújítok, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos áron. Továbbá működve ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz“

Székelyudvarhelyen

Van szerencsénk a nagydemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy e napokban Székelykereszturon, a Kossuth-téren fiókküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható stíriai acélvassal és kőrisfagerendelyvel ellátott miskolci váltókecsket jótállás mellett; mindenféle ekerészeket, legjobb fajú acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 ágn acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szer-
számokat, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vas-
árukat legelőnyösebb áron és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen elő-
nyös áron, esetleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlva magunkat s jóindulatu szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely

fiókküzlet Székelykereszturon.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiúk Diákok részére

Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és olcsó árkban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarítottásával.

Legolesőbb árak!

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1905.